

PŘECHOD **msd** DO DOČASNÉ OBRANY

Plukovník Juraj Repčín, plukovník Augustin Procházka

O přechodu divize do obrany rozhodne zpravidla velitel armády na základě celkové situace.

Velitel divize obdrží úkol od velitele armády k přechodu do obrany často v době, kdy vojska budou ještě vzdálena od čáry, na které má divize přejít do obrany. V této situaci se zpravidla rozhodne a uloží úkoly útvarům podle mapy. Základem rozhodnutí velitele divize pro obranu je zámysl obranného boje, způsob jak zabezpečit splnění úkolu. Určuje v něm pořadí ničení nepřítele na pravděpodobných směrech jeho útoku, prostory pro úderý jadernými a chemickými zbraněmi, směry protiztečí, prostory, na jejichž udržení závisí odolnost obrany, uskupení sil a prostředků a učlenění obrany z hlediska využití terénu.

Jakmile se velitel divize rozhodne, vydává ihned plukům prvního sledu nařízení k upevnění dosažených nebo k ovládnutí výhodných čar a k přehrazení důležitých směrů a mezer zatarasy všeho druhu. Současně učiní nutná opatření pro ochranu proti ZHN a k obnově bojeschopnosti vojsk. Při stanovení úkolů plukům musí velitel divize vycházet z konkrétní nepřátelské situace, ze stanoveného úkolu divize a z dosavadní bojové sestavy.

Při přechodu do obrany se bude pásmo činnosti divize zpravidla rozšiřovat. Šířka obranného pásma bude záviset jak na úkolu, tak i na terénních podmínkách, především však na možnostech použít jaderné munice v obraně. Může být na hlavním směru do 30 km, u pluku do 10 km, pro prapor do 5 km.

Hloubka obrany divize musí dávat možnost narůstání odporu, volnost manévru silami a prostředky (zejména druhého sledu a záloh), i možnost rozptylovat síly z hlediska ochrany proti ZHN. Může být u divize do 20 km a u pluků do 10 km. Tyto hloubky umožňují, aby divize zaujala tři i více obranných postavení, přičemž pluk může zaujmout dvě a prapor jedno postavení. Jejich počet bude určovat velitel divize podle konkrétní situace a terénních podmínek. Vzdálenost mezi jednotlivými postaveními může být různá a bude záviset na terénu a úkolu, který byl plukům stanoven. Je ji třeba stanovit tak, aby jedním úderem atomové pumy střední ráže nebyla zasažena dvě postavení současně.

Základem každého postavení budou zpravidla **opěrné body** motostřeleckých a tankových rot. Jejich umístění musí zabezpečovat přehrazení pravděpodobných směrů útoku nepřítele. Mezi rotními opěrnými body v závislosti na šířce pásma obrany budou mezery zpravidla v šířce 1 — 1,5 km. Tyto mezery však musí být nepřetržitě pod palbou všech prostředků, zvláště protitankových, a pod palbou dělostřelectva z hloubky.

Bojová sestava divize v obraně se bude zpravidla skládat ze dvou sledů, z oddílů vojskových raket, z dělostřelecké skupiny, z uskupení jednotek PVO, z protitankové zálohy, z pohyblivého odřadu zatarasovacího, z ženijní a chemické zálohy. Uspořádání bojové sestavy divize bude závislé především na množství při-

dělené jaderné munice, na uskupení a předpokládané činnosti nepřítele na daném směru, na šířce obranného pásma a rovněž i na rázu terénu. Možná varianta motostřelecké divize v obraně je uvedena v příloze 1.

Přechod do obrany v útoku bude zpravidla probíhat v podmínkách, kdy prvosledové pluky budou vázány bojem s nepřítelem a posilové prostředky a dělostřelectvo budou zabezpečovat nepřetržitě jejich bojovou činnost. Proto i jednotky se budou přeskupovat, zaujímat určené prostory v obranných postaveních a vytvářet hloubku obrany postupně.

U prvního sledu mohou vzniknout v podstatě tyto situace. Pluky prvního sledu v dotyku s nepřítelem mohou být na takové čáře, která s menšími změnami je vcelku výhodná pro přední okraj obranného pásma. Pak po obdržení rozkazu přecházejí jednotky v dotyku ihned do obrany, zakopávají se a upevňují dosaženou čáru. Za druhé je možné, že na některých směrech nebo v některé části terénu bude pro přechod do obrany nutné zmocnit se prostoru, který je obsazen nepřítelem. V tom případě je třeba soustředit prostředky a síly k ovládnutí takového prostoru (viz přílohu 3). V obou případech se prapory druhého sledu pluků pod ochranou praporů, které jsou přímo v dotyku s nepřítelem, rozmísťují a zaujímají obranu v určených prostorech, a to zpravidla po rotách i opěrných bodech. Současně se však praporům druhého sledu určují úkoly pro protizteče. Mezi praporními rajóny obrany při daných šířkách budou zpravidla mezery, které musí být přehrazeny zátarasy a pod účinnou palbou dělostřelectva a minometů.

Tankový prapor motostřeleckého pluku je možno buď celý použít ve druhém sledu pluku k protiztečím, nebo část přidělit praporům prvního sledu. Vždy je však nutné mít alespoň jednu tankovou rotu jako tankovou zálohu ve druhém sledu pluku. Možná sestava motostřeleckého pluku v obraně prvního sledu je uvedena v příloze 2.

Může být však i případ, kdy bojová sestava prvosledových pluků a i dosažená čára jsou pro zaujetí předního okraje nevýhodné. Pak je nutné volit přední okraj obranného pásma na nejvýhodnější čáře v hloubce vlastní sestavy. V tomto případě se obrana zaujímá pod ochranou těch jednotek, které jsou v dotyku s nepřítelem. Ty mohou vytvořit předsunuté postavení, které může být až 3 až 5 km před předním okrajem obranného pásma. Tvoří je prapory a posilové prostředky pluků prvního sledu. Zaujímají zpravidla po rotách nebo i četách opěrné body. Možná varianta je uvedena v příloze 4.

Hloubka obrany a bojová sestava má umožňovat narůstání odporu scustřeďováním sil, prostředků a palby na důležitých směrech. Jde o volnost manévru, o možnost palebných úderů a protiztečí ke zničení nepřítele, kterému se podařilo proniknout do naší bojové sestavy. Proto jedním z prvořadých úkolů při přechodu do obrany bude, aby v souladu s celkovým zámyslem obranného boje byly vytvořeny silné druhé sledy a zálohy pluků i divize. Ty musí být co nejdříve v pohotovosti plnit úkoly, především však k rozhodným protiztečím.

Přechod do obrany se musí vyznačovat aktivní a sladěnou činností sil a prostředků. V souvislosti s tím musí být pohotovы raketové jednotky, dělostřelectvo a protivzdušná obrana k odrážení a ničení nepřítele. Proto podle situace zaujímají palebná postavení tak, aby byla zabezpečena jak nepřetržitá podpora boje prvosledových pluků, které jsou v dotyku s nepřítelem, tak i přeskupování sil a zaujímání obrany.

Druhý sled divize bude účelné umístit na důležitém směru a to na takovou vzdálenost od prvního sledu, aby jaderným úderem na první sled nepřítel nezasáhl současně i druhý sled. Kromě toho tato vzdálenost musí umožňovat druhému sledu jak rychlou protizteč, tak i případné zesílení pluků prvního sledu. Vzdálenost prvního sledu divize za prvním sledem může tudíž být 4 — 5 km. K protiztečím je nejvýhodnější mít v druhém sledu divize tankový pluk. Z hlediska obranného boje bude výhodné, aby tankový pluk byl schopen nejen provést protizteč, ale podle potřeby i zaujmout na určených směrech výhodné palebné čáry ke zničení proniknuvších nepřátelských tanků.

Je-li tankový pluk motostřelecké divize při přechodu do obrany v prvním sledu a v dotyku s nepřítelem, pak bude nutné přeskupit ho při nejbližší příležitosti do druhého sledu. Do té doby musí být připraven k protiztečím i motostřelecký pluk v druhém sledu, popřípadě i vševojsková záloha divize. Nelze však vyloučit, že někdy bude nutné při přechodu do obrany ponechat tankový pluk v prvním sledu. Bude to zejména tehdy, předpokládáme-li, že nepřítel bude útočit s největším počtem tanků, nebo při značných ztrátách protitankových prostředků motostřeleckých pluků a někdy i k zabezpečení přeskupení vojsk. V tomto případě se obvykle zesiluje tankový pluk motostřeleckou jednotkou do praporu v to. V obranném boji může postupně dojít ke změně úkolu a místa jednotlivých pluků.

Soudobá obrana vyžaduje dovedně rozmístit síly a prostředky podle konkrétní situace tak, aby byla vysoce aktivní a umožňovala nejen narůstání odporu do hloubky, ale především ničit nepřítele všemi silami a prostředky. Bojová sestava divize a pluku nesmí být nikdy šablonovitá.

S ženijním budováním obrany je nutné započít ihned při přechodu do obrany. Poněvadž obrana bude zaujímana v dotyku s nepřítelem, bude těžiště okopových prací spočívat u prvosledových pluků na jednotkách pěchoty, na osádkách tanků a obsluhách děl. V hloubce obrany je možné využít ženijních strojů, především k budování palebných postavení pro baterie oddílů vojskových raket, k budování míst velení, úkrytů pro ochranu živé síly a techniky proti jaderným úderům, k přípravě jednotlivých postavení pro druhé sledy, cest k rychlému manévru a k rozvinování pluků a jednotek k protiztečím.

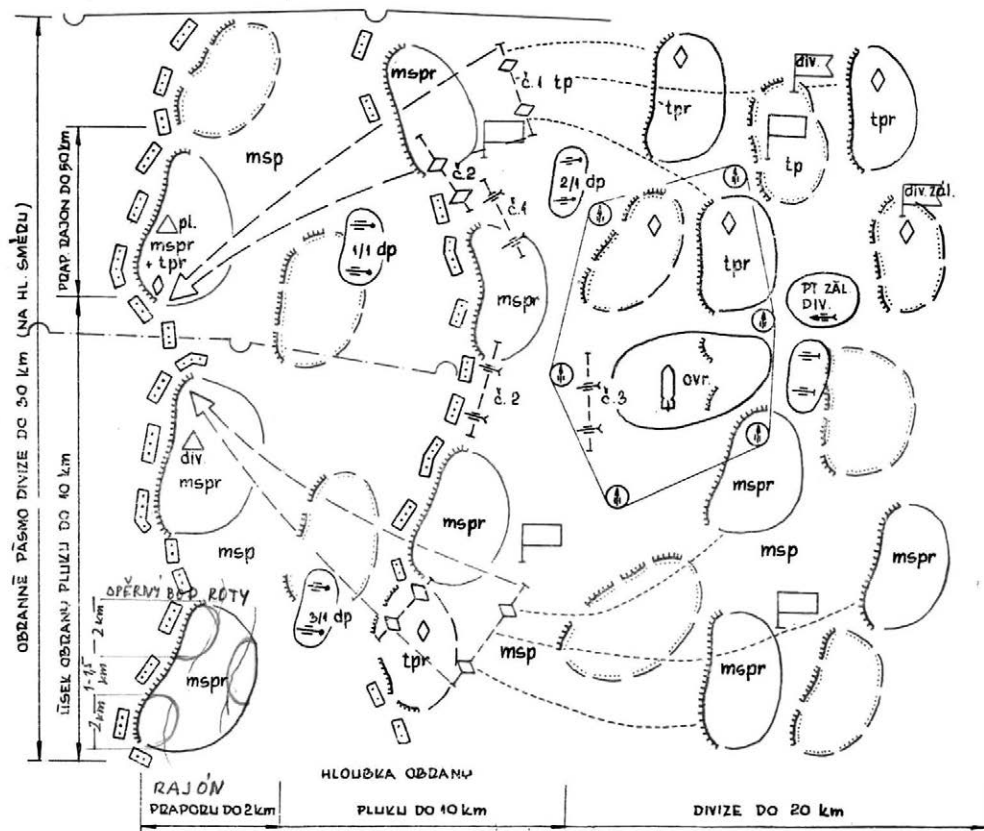
V mezerách mezi jednotlivými opěrnými body zvláště na důležitých směrech je nutné využít ženijního zatarasování. Protitanková minová pole bude účelné klást na směrech útoku nepřátelských tanků v hloubce obrany až v průběhu boje. Souběžně s ženijní přípravou obrany je nutné i maskovat všechny objekty a bojovou techniku. Postup ženijních prací při přechodu divize do obrany bude záviset na konkrétní situaci, na úkolu, terénu a čase.

Při přechodu do obrany bude nutné upřesnit **úkoly průzkumu**. Průzkumné jednotky prvosledových pluků a divize plní úkoly, které obdržely pro útočný boj. Půjde o to, aby při změně situace obdržely nové nebo doplňující úkoly.

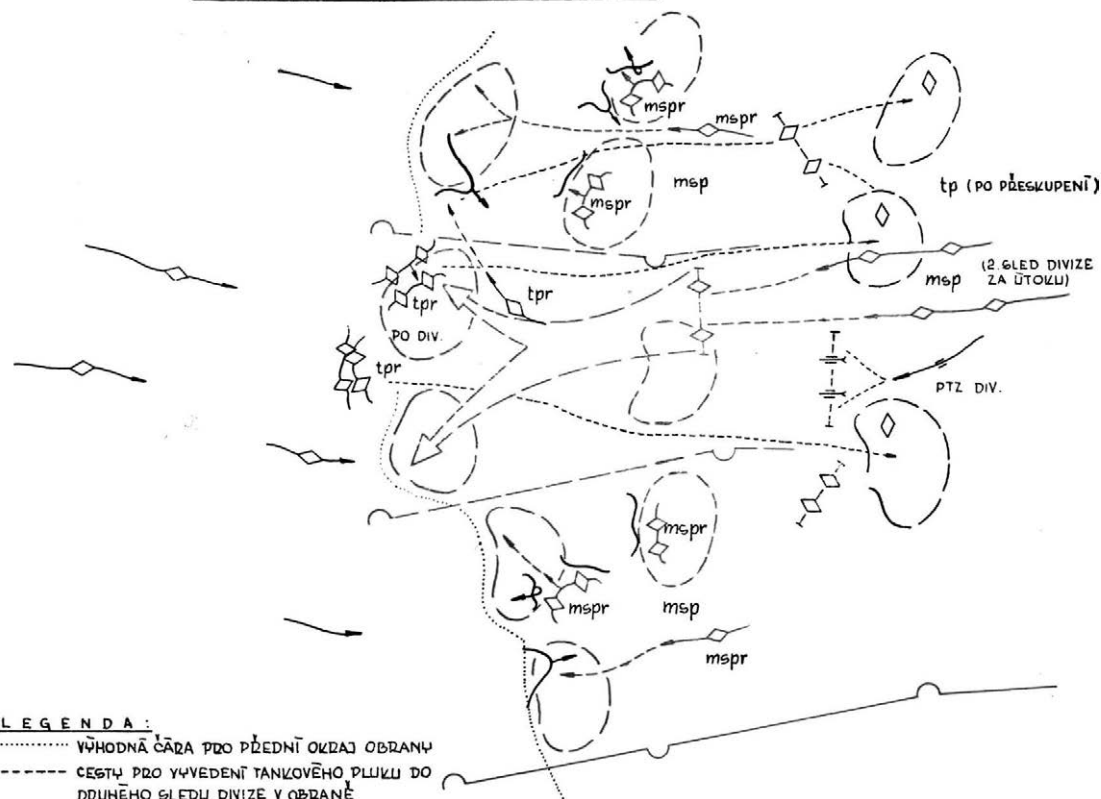
Hlavním úkolem průzkumu bude i nadále zjišťovat nepřátelské prostředky jaderného napadení, především taktické a místa velení. Cílem průzkumu bude zjišťovat všechny přípravy nepřítele k útoku, zejména přeskupování sil, přesuny druhých sledů a záloh, především tankových jednotek na jednotlivé směry, zaujímání výchozích nebo vyčkávacích prostorů pro útok. K průzkumu je nutné využít všechny prostředky jak před vlastní obrannou sestavou, tak i v hloubce nepřátelské sestavy, i na odkrytých křídlech vlastní sestavy. S přechodem do obrany organizujeme ihned pozorování zvláště u prvosledových jednotek, dále pozorování

MOŽNÁ VARIANTA BOJOVÉ SESTAVY msd

(MAXIMUM SIL JE SOUSTŘEDĚNO V HLOUBCE OBRANY)

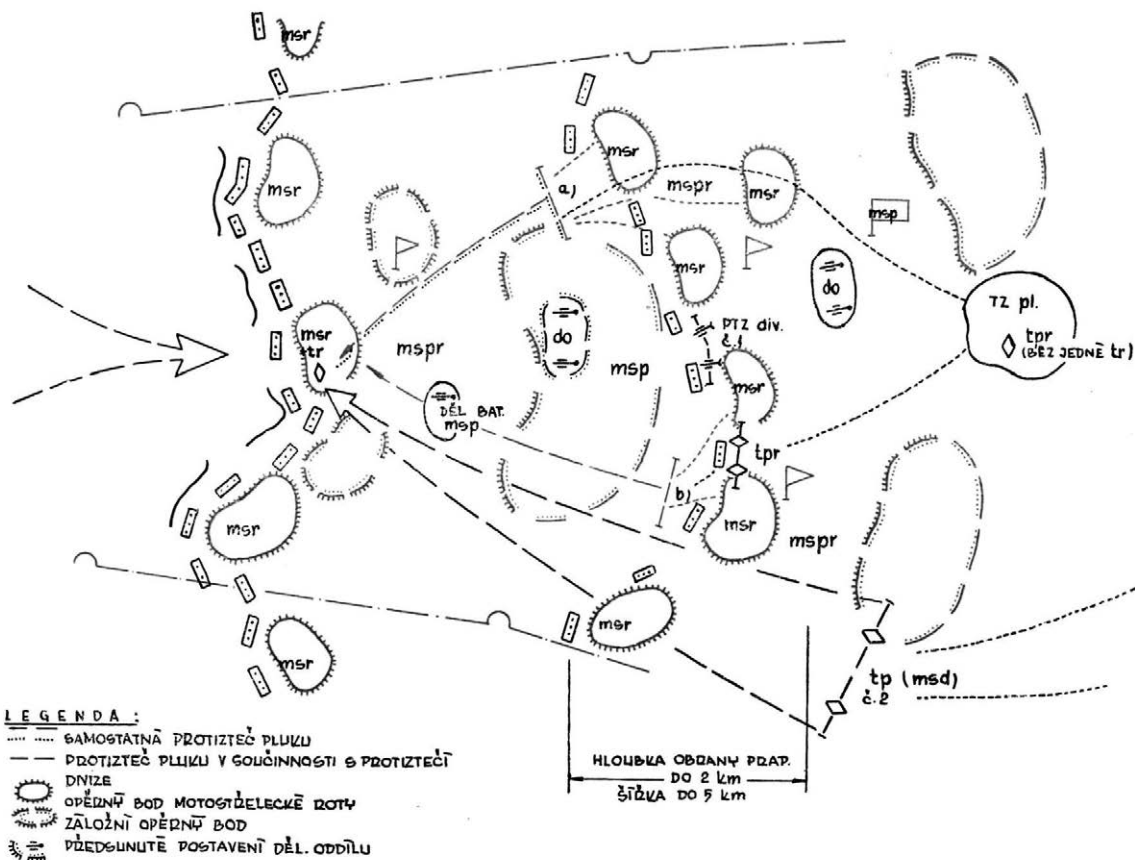
MOŽNÁ VARIANTA PŘECHODU msd DO OBRANY OVLÁDNUTÍM VÝHODNĚHO TERÉNU
A S VYVEDENÍM tp (PO) DO 2. SLEDU V OBRANĚ

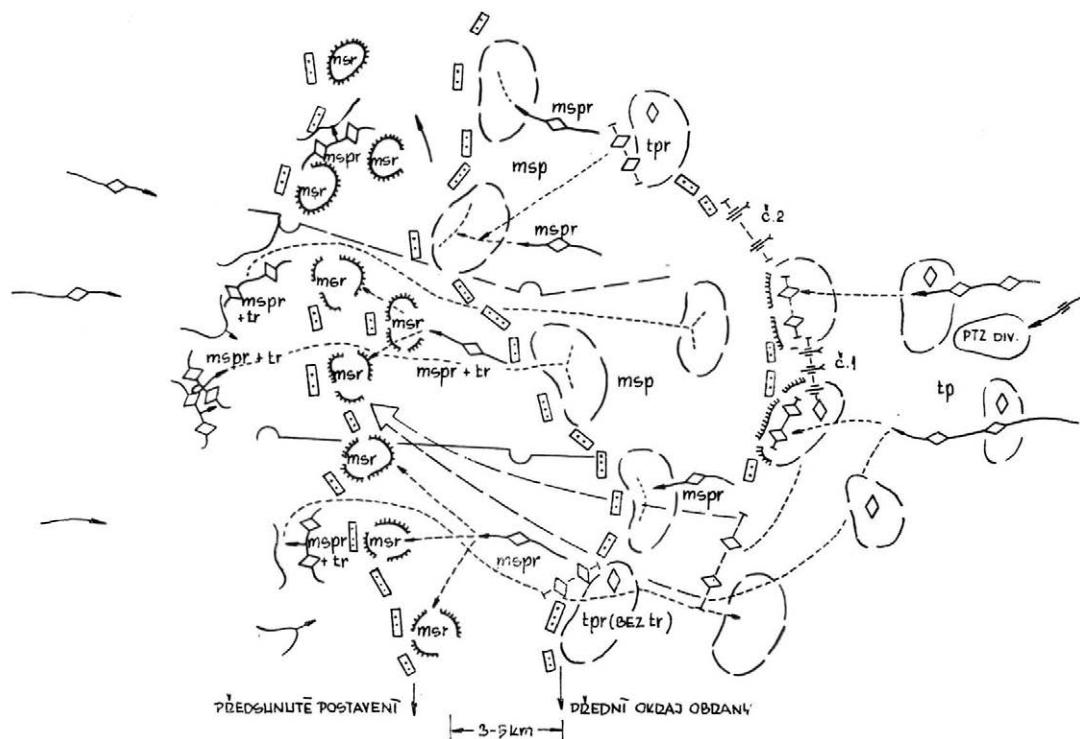
LEGENDA:

- VÝHODNÁ ČÁRA PRO PŘEDNÍ OKRAJ OBRANY
- CESTY PRO VYVEDENÍ TANKOVÉHO PLUKU DO DRUHÉHO SLEDU DIVIZE V OBRANĚ
- PŘEDPOKLÁDANÝ DAZŮN OBRANY mspr
- PŘEDPOKLÁDANÝ DAZŮN OBRANY tpr

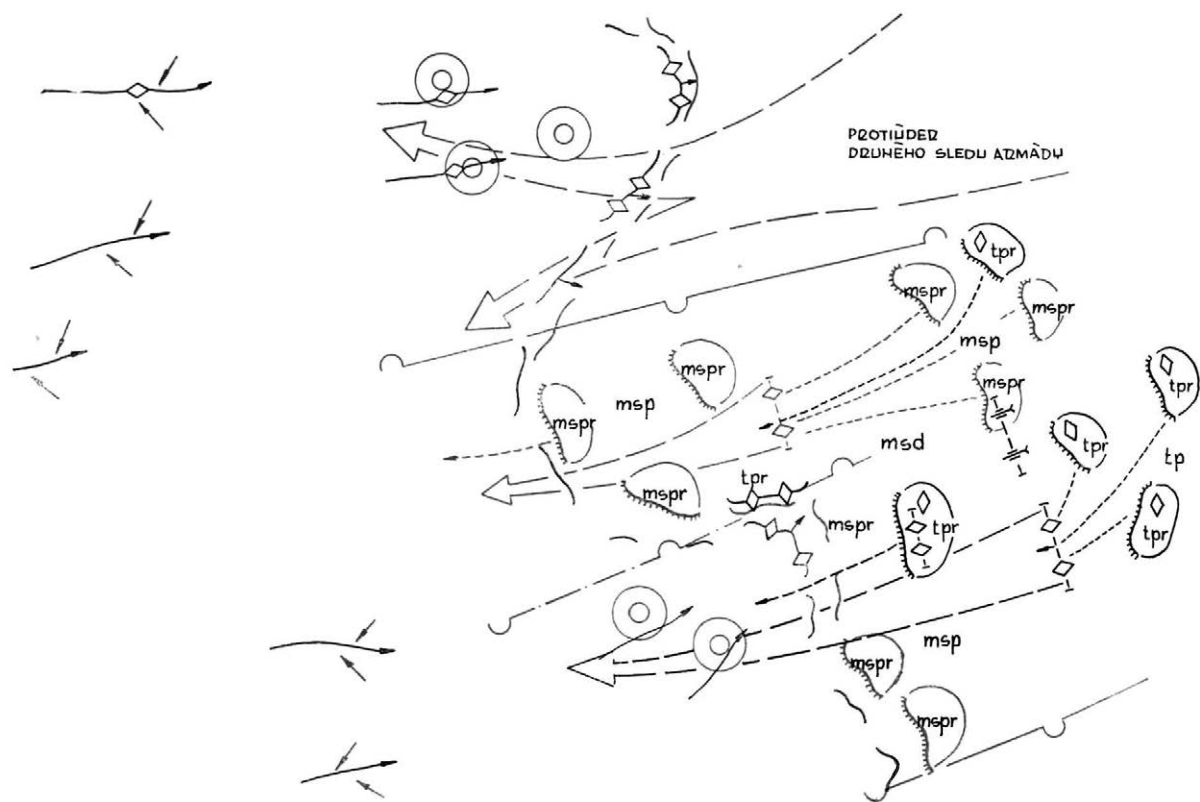
MOŽNÁ VARIANTA msp V OBRANĚ V PRVĚM SLEDU DIVIZE

MOŽNÁ VARIANTA PŘECHODU msd DO OBRANY SE ZAUJETĚM PŘEDNÍHO OKRAJE V HLoubCE

SCHEMA PŘECHODU msd Z OBRANY DO ÚTOKU S VYUŽITÍM ÚSPĚCHU ARMÁDNÍHO PROTIÚDERU /VAZIANTA/

vání a průzkum v hloubce a týlu vlastní sestavy, neboť nepřítel může v našem týlu vysadit vzdušný výsadek.

Někdy bude nutné vyslat zvláště na směry pravděpodobného soustředování nepřátelských sil průzkumné skupiny pluků, které byly za útočného boje ve druhém sledu. Po zaujetí obrany je možné organizovat průzkum bojem k získání zajištění a zpráv o změnách v bojové sestavě nepřítele.

Některé změny budou i v opatřeních k ochraně proti jaderným zbraním a ostatním prostředkům hromadného napadení. Při zaujímání obranné sestavy je důležité co nejvíce rozptýlovat jednotky i palebné prostředky a organizovat protiatomový manévry.

Chemický a radiační průzkum organizujeme na celou hloubku obranné sestavy divize včetně týlu. Velký význam má okamžité varování vojsk o nebezpečí jaderného, chemického a biologického napadení. Proto bude nutné zkontrolovat pronikání stanovených signálů, popř. je upřesnit a zabezpečit, jak budou přehrazeny nebo zataraseny mezery vzniklé po nepřátelských jaderných úderech, aby je nepřítel nemohl použít k proniknutí do hloubky obranné sestavy.

Opatření k obnově bojovosti jednotek a odstranění následků po jaderných úderech musí být sladěna centrálně v divizi. Uskutečňují se na rozkaz velitele divize nebo pluku tak, aby byla vždy zajištěna pohotovost obrany. Chemické rotě divize nebo posilovým chemickým jednotkám určujeme podle důležitosti jednotlivých směrů prostory k rozvinutí míst speciální očišty (MSO). S umístěním MSO musí být včas seznámeni velitelé jednotek a současně určeny cesty a přístupy k nim. U divize i u pluků určujeme jednotky, které budou připraveny k úkolům v záchranných a uvolňovacích odřadech.

Organizace paleb v obraně

Dovedně organizovaný palebný systém všech druhů zbraní v obraně je hlavním předpokladem dosažení úpornosti a aktivity obrany i hlavním prostředkem ničení útočícího nepřítele. Při přechodu divize do obrany během aktivní nepřátelské činnosti je systém paleb zaměřen k odražení a ke zmaření útoku nepřítele na důležitých směrech a k vytvoření podmínek pro rychlé zaujetí obrany na celou hloubku. Ihned po odražení nepřátelského útoku organizujeme systém paleb v souladu s rozhodnutím velitele divize pro obranu a postupně přeskupujeme palebné prostředky.

Systém palby v obraně divize musí být organizován tak, aby byly sladěny palby všech druhů zbraní a údery letectva s jadernými údery s přihlédnutím k ženíjným zátarasům a překážkám všeho druhu. Organizujeme je na směrech pravděpodobných úderů nepřítele před předním okrajem, na bocích i v hloubce obrany tak, aby umožňoval soustředit palby v krátkém čase a na libovolném směru. Musí zabezpečovat v maximální míře ničení nepřátelských jaderných a ostatních prostředků hromadného ničení ihned po jejich zjištění, ničení nepřítele v prostorech soustředění, za přesunu i při rozvíjení, odražení útoku nepřátelských tanků a pěchoty i ničení jeho vzdušných výsadek. Do systému paleb musí být zahrnuty i mezery v obraně, odkryté boky a ženíjná zátarasy.

V obraně musí být palebný systém uspořádán tak, aby byl zajištěn manévry palbou k podpoře druhého sledu a záloh divize při protizteči a manévry palebnými prostředky k obnovení palebného systému v prostorech, na které nepřítel uskočil jaderné údery.

Při organizaci systému paleb stanoví velitel divize prostory, ve kterých musí být způsobeny nepříteli rozhodné ztráty jadernými a chemickými údery, způsob a řízení paleb na nepřítele na dalekých přístupech, čáry přehradných paleb a pro soustředěnou palbu dělostřelectva. Velitel divize určuje prostor rozmístění protitankové zálohy, čáry rozvinutí a palebné čáry tanků druhých sledů a záloh.

Protitanková obrana tvoří kostru obrany divize v celé hloubce, především na tankových směrech. Systém protitankové obrany zahrnuje rotní opěrné body s protitankovými prostředky, tankové léčky, tanky druhých sledů a záloh, určené k ničení nepřátelských tanků přímou palbou, připravené palebné čáry k obsazení a rozvinutí tankové zálohy v průběhu boje, dělostřelectvo na tankových směrech a protitankové zátarasy.

Při přechodu divize nebo pluku do obrany organizujeme nejdříve protitankovou obranu včetně paleb a zátarasů především na tankových směrech.

Protitankové prostředky rozmísťujeme tak, aby bylo zabezpečeno jejich vzájemné spojení palbou do šířky i do hloubky, aby byl umožněn manévr palbou a řízení protitankové palby. Děla, tanky a protitankové řízené střely rozmísťujeme tak, aby přetínaly palbou tankové směry z boku a z hloubky. Tankové léčky organizujeme v mezerách, na bocích zátarasů a opěrných bodů i v hloubce obrany. Jejich činnost musí být sladěna s ostatními protitankovými prostředky.

Nepřátelské tanky ničíme v prostorech soustředění, na přesunech a čarách rozvinování jadernými údery, údery letectva a palbou dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení. Před předním okrajem a při proniknutí nepřítelů do hloubky obrany ničíme je palbou protitankových řízených střel, přímou střelbou dělostřelectva a tanků a ostatních protitankových prostředků s využitím tankových zátarasů.

Organizace velení

Přechod do obrany v průběhu útočné činnosti má některé zvláštnosti i v organizaci velení. Bude nutné zabezpečit nepřetržité spojení s prvosledovými pluky a posilovými prostředky, které bojují s nepřítelům. V souladu s rozhodnutím velitele divize pro obranu postupně zaujímáme a rozmísťujeme místa velení a organizujeme i tomu odpovídající systém spojení.

K zabezpečení velení na stupni divize rozvíjíme v obraně velitelské stanoviště a týlové velitelské stanoviště. U pluku zřizujeme VS a TVS. Organizace velitelských stanovišť musí zabezpečit nepřetržité velení podřízeným, spojení s nadřízenými a se sousedy. Velitelské stanoviště, které je hlavním místem velení, umísťujeme stranou od předpokládaného směru hlavního úderu nepřítelů, pokud možno v terénu nedostupném tankům.

Záložní velitelské stanoviště divize je určeno k převzetí velení vojskům v případě vyřazení velitelského stanoviště. Rozmísťujeme je stranou VS nebo za ním. Je účelné vytvořit je ihned při přechodu do obrany z předsunutého velitelského stanoviště, bylo-li za útoku zřízeno. Na záložním velitelském stanovišti je obvykle zástupce velitele divize s nezbytným počtem důstojníků štábu a druhů vojsk. Aby záložní velitelské stanoviště bylo schopno převzít kdykoli velení vojskům, musí být stále informováno o všech rozkazech a nařízeních podřízeným veliteli a znát přesně situaci útvarů.

Týlové velitelské stanoviště umísťujeme na takovém místě a směru, odkud

je spolehlivě zabezpečeno velení týlovým útvarům a zařízením a spojení s velitelským stanovištěm.

Při rozmísťování jednotlivých míst vycházíme ze zásady, aby jaderným úderem střední ráže nedošlo současně k vyrazení dvou velitelských stanovišť.

Pro řízení obranného boje zřizujeme kromě toho pozorovatelny, které obsazují důstojníci štábu. Jejich počet bude závislý na důležitosti směrů vedoucích do obranného pásma i některých prostorů z hlediska celkové odolnosti obrany.

Pro jednotlivá místa velení je nutné včas prozkoumat a připravit i záložní prostory rozmístění, a tím zabezpečit pro případ potřeby organizovanou směnu prostorů velitelských stanovišť.

Spojení v obraně organizujeme jak linkové, tak i rádiové. Při přechodu divize z útočného boje do obrany můžeme použít dosavadní systém rádiového spojení jen do doby, než budou zaujata nová místa velení. Do zahájení nepřátelského útoku používáme linkové spojení a pohyblivá pojítka. Rádiové spojení je v pohotovosti na příjmu a můžeme je používat jen pro spojení s průzkumem, k řízení palby protivzdušné obrany a k uvědomování vojsk o nebezpečí. Jakmile nepřítel zahájil útok, využíváme k velení všech druhů pojítek.

Obranný boj

Veškerá činnost vojsk v obraně musí být zaměřena na zmaření nepřátelského útoku. Při přechodu divize do obrany v průběhu útoku bojují vlastní jednotky s nepřítelem téměř nepřetržitě. Odrážejí údery nepřítele a ničí jej palbou. Po odražení úderu nepřítele přeskupují síly a prostředky a budují obranu v souladu s rozhodnutím velitele divize pro obranu.

Do zahájení útoku nepřítele soustřeďuje velitel divize a jeho štáb úsilí na odhalení příprav nepřítele k zahájení útoku, na zjištění prostředků jaderného napadení, míst velení a hlavního uskupení, zejména tanků.

Jakmile je zjištěno soustřeďování jednotek nepřítele a jeho příprava k útku, zúčastňují se palebné prostředky divize protipřípravy podle plánu velitele armády. Před jejím zahájením upřesní velitel divize cíle pro raketový oddíl, dělostřelectvo a tanky.

Je-li po ukončení protipřípravy plánován úder částí sil divize před přední kraj, upřesní velitel divize úkoly a směry útoku jednotkám určeným k úderu a úkoly palebným prostředkům, které úder těchto jednotek zabezpečují. U motostřelecké divize můžeme použít k úderu před přední okraj obrany motostřelecký nebo tankový pluk z druhého sledu divize i druhý sled a tankovou zálohu pluku prvního sledu. Jednotky zahajují úder ihned po ukončení protipřípravy. Využívají výsledků jaderných úderů, mezer a trhlin v narušené sestavě nepřítele, rychle pronikají do hloubky, aby ovládly stanovenou čáru nebo objekt, a tam se ihned opevňují. Při úspěšném úderu může divize podle rozkazu velitele armády přejít i do všeobecného útoku.

Jakmile nepřítel zahájí palebnou přípravu pro útok, je nutné provést okamžité vlastní údery raketovými jadernými zbraněmi, letectvem a dělostřelectvem ke zničení prostředků jaderného napadení, tanků i pěchoty připravujících se ke zteči. Velitel divize upřesňuje situaci u jednotek, zejména u těch, které byly napadeny nepřátelskými údery a činí opatření k obnově bojeschopnosti vojsk a k odstranění následků. Do prostorů nepřátelských jaderných úderů usku-

tečňujeme manévry palbou, zálohami, pohyblivým odřadem zatarasovacím a v případě potřeby i částí sil druhého sledu k jejich zesílení a k přehrazení vzniklých mezer. Současně se zesílením obrany na směrech nepřátelských jaderných úderů je nutné likvidovat případné vysazení vzdušných výsadků nepřítel.

Jakmile nepřítel zahájí zteč, následují znovu úderu jadernými i chemickými zbraněmi na jeho první a druhý sled i na zálohy. Dělostřelectvo přehradnými palbami ničí jeho tanky. Současně vlastní jednotky v obraně soustředěnou palbou ničí tanky i pěchotu, vyrážející ke zteči. Tanky, kterým se podařilo proniknout do obrany, musíme ničit všemi protitankovými prostředky umístěnými i v hloubce obrany. Velitel divize soustřeďuje palbu na nejnebezpečnější uskupení nepřítel a zesiluje obranu na směru hlavního úderu nepřítel přesunem záloh, pohyblivého odřadu zatarasovacího, tankové zálohy i manévrem sil a prostředků z úseků, kde nepřítel neútočí.

Podařilo-li se nepříteli vklínit se do obrany, musí velitel divize učinit opatření především k zastavení jeho pronikání do hloubky. Na každém směru určujeme zejména tankovým plukům jednu až dvě palebné čáry k odrážení útoku nepřátelských tanků.

Ke zničení proniknuvšího nepřítel organizuje velitel divize protizteč druhým sledem a zálohami divize. Protizteč se uskutečňuje z chodu zpravidla v jednom sledu s úderem do boků a týlu vklínivšího se nepřítel v době, kdy byl zastaven, utrpěl maximální ztráty palbou a jeho přicházející zálohy byly zadrženy nebo utrpěly velké ztráty. Prvosledové pluky využívají k protizteči svých druhých sledů současně s protiztečí velitele divize. Utrpěl-li nepřítel značné ztráty, mohou ji provést i samostatně. Po protizteči a obnovení postavení jednotky obnovují narušený systém palby, především protitankových paleb, zatarasy a součinnost se zálohami a druhým sledem.

Má-li nepřítel značnou převahu zejména v tancích, je účelnější, aby druhý sled divize zaujal obranu na výhodných čarách, jednotky se bránily na místě a ničily nepřítel palbou všeho druhu, a vytvořily tak výhodné podmínky k protíúderu druhým sledem armády.

Přechod divize z obranné do útočné činnosti

Hlavním cílem každé obrany je v podstatě odrazit nepřátelský útok, způsobit nepříteli značné ztráty a vytvořit výhodné podmínky pro přechod do rozhodujícího útoku. Vytvoření výhodných podmínek pro útok bude záležet především na tom, do jaké míry se nám podaří zničit nepřátelské prostředky jaderného napadení a hlavní uskupení nepřítel, zejména tankové jednotky, nebo vytvořit předpoklady k jejich zničení. V podstatě půjde o to, abychom získali rozhodnou převahu v silách a prostředcích na předpokládaném směru přechodu do útoku.

Rozhodující úloha k získání převahy nad nepřítel na směru hlavního úderu bude především záležitostí velitele armády nebo frontu. Motostřelecká nebo tanková divize, která přešla do dočasné obrany v prvním sledu, může však k tomu přispět rozhodnou a aktivní činností při ničení nepřítel v průběhu obranného boje.

Přechod divize z obrany do útoku bude se tedy uskutečňovat zpravidla na základě celkové situace armády. Může k němu dojít, zasadí-li nepřítel své hlavní síly k průlomů naší obrany a hyl-li jeho útok obranným bojem odražen a způ-

sobený mu značné ztráty. Bude to zejména při armádním protiúderu z hloubky, který může přerůst a pokračovat všeobecným útokem na daném směru. V tom případě se připojí k útoku motostřelecká nebo tanková divize, která přešla dříve do obrany v prvním sledu. Nelze vyloučit případ, kdy po neúspěšném pokusu o průlom naší obrany na určitém směru bude nepřítel přeskupovat své síly a prostředky k útoku na jiný směr, čímž oslabí sestavu před obranným pásmem divize a přechodně zaujme obranu. Potom bude možné využít vhodné situace a nejslabšího místa v nepřátelské sestavě a přejít do útoku, jehož cílem bude proniknout do hloubky sestavy nepřítele, zničit ho po částech a udeřit do boku a týlu těch sil, které se připravují k útoku na jiném směru. I v tomto případě musí však být přechod divize do útoku sladěn v rámci armádní operace. Bude spojen zpravidla s útokem vlastních hlavních sil na jiném směru.

Přechodu divize do útoku budou zpravidla předcházet jaderné útoky na důležité cíle nepřátelské sestavy, údery letectva a palba dělostřelectva. Divize, která je v obraně v prvním sledu, zahájí úkol obvykle druhým sledem z chodu, zejména tehdy, budou-li v druhém sledu tankové jednotky.

Přechod do útoku budou podporovat všechny palebné prostředky, tedy i přímá střelba plukovního a praporečnického dělostřelectva a tanky, které jsou v obraně v prvním sledu na směru hlavního úderu. Přechod z obrany do útoku bude čas- to vyžadovat skryté přeskupit útvary a jednotky k soustředění sil a prostředků na hlavní směr útoku.

Pluky a jednotky, které byly v obraně v druhém sledu, zahajují útok z chodu buď z těch prostorů, ve kterých byly dříve v obraně rozmístěny, nebo z nových výchozích prostorů. Tyto volíme blíže k prvnímu sledu. Možnou variantu uvádí **příloha 5**. Motostřelecké jednotky útočí zpravidla pěšky za podpory tanků a později podle situace využívají i útoku na obrněných transportérech k rychlému proniknutí do hloubky sestavy nepřítele. Současně s přechodem do útoku, zejména byl-li zahájen pluky (jednotkami), které byly v druhém sledu v obraně, musí být vytvořen nový druhý sled nebo záloha divize (pluku). K tomu je možné využít u divize pluků, které jsou v obraně v prvním sledu mimo směr hlavního úderu. Ty přecházejí postupně, s rozvíjením útoku, z obrany do druhého sledu a postupují za prvním sledem podle nařízení velitele divize. Bojové úkoly divizi a plukům při přechodu z obrany do útoku stanovíme podle všeobecných zásad pro útok.

Z á v ě r

I když považujeme útok za hlavní druh bojové činnosti k úplné porážce a zničení nepřítele, bude často docházet v rámci útočných operací na některých směrech i k obrannému boji.

Přechod motostřelecké nebo i tankové divize do obrany v průběhu útoku bude probíhat ve složitých podmínkách a bude vyžadovat od velitelů a štábů včasná a rozhodná opatření k zastavení nepřítele a ke způsobení takových ztrát, aby upustil od další aktivní činnosti.

Při organizaci obrany bude nutné vystříhat se jakékoli šablonovitosti v uskupení bojové sestavy, ve volbě počtu postavení i rozložení jednotek v nich na celou hloubku obrany.

Obrana musí být organizována tak, aby způsobila rozhodné ztráty útočícímu nepříteli a vytvořila podmínky pro následující přechod do útoku.